

prima instanță: A. Balan (Judecătoria Rezina)
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2rac-187/17

ÎNCHEIERE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Maria Ghervas

Judecătorii: Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Sticlămont” împotriva Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată și modificată hotărîrea Judecătoria Rezina din 03 mai 2016,

c o n s t a ț ă:

La 22 februarie 2016 Societatea pe Acțiuni „Sticlămont” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 02.07.2015 între SA „Sticlămont” și SC „Inamstro” SRL, a fost încheiat contractul de vânzare cumpărare nr. 164, prin care SA „Sticlămont” s-a obligat la comanda SC „Inamstro” SRL, să vîndă și să livreze materiale de construcție, iar SC „Inamstro” SRL se obligă să achite contravaloarea acestor mărfuri în termen limită de 30 zile de la data livrării lotului corespunzător de materiale în baza facturilor fiscale.

Susține că pîrîta nu a achitat integral costul mărfii încălcînd obligațiile. Astfel, datoria acumulată de către SC „Inamstro” SRL față de SRL „Sticlămont” pentru bunurile recepționate este de 210 744, 48 lei, suma dobînzii de întîrziere în mărime de 25 878,18 lei, penalitate în mărime de 31 400,93 lei.

De asemenea, reclamantul a menționat că soluționarea prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară a fost respectată, la data de 19.01.2016 pîrîtei fiindu-i expediată notificarea privind restituirea datoriei, recepționată la data de 17.02.2016.

Ulterior, reclamantul și-a modificat pretențiile, solicitînd încasarea de la pîrît SC „Inamstro” SRL a sumei dobînzii de întîrziere în mărime de 25 878,18 lei, penalitatea în mărime de 31 400,93 lei, taxa de stat în mărime de 8041 lei și cheltuieli reale și rezonabile de asistență juridică în mărime de 16000 lei, invocînd la data de 24.03.2016 pîrîtul a achitat suma de bază a datoriei contractuale în mărime de 210744,48 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Rezina din 03 mai 2016 a fost respinsă cererea SC „Inamstro” SRL cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rezina din 03 mai 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la SC „Inamstro” SRL în beneficiul SA „Sticlămont” suma dobânzii de întârziere în mărime de 25 878,18 lei, penalitate - 31 400,93 lei, taxa de stat – 8041 lei, cheltuieli de asistență juridică – 10 000 lei, în total 75 320,11 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, SC „Inamstro” a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri prin care a respinge acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 și încheierea de corectare a greșelii din 25 ianuarie 2017 a fost admis apelul declarat de SC „Inamstro” SRL și modificată hotărîrea primei instanțe, în partea în care a fost încasat de la SC „Inamstro” SRL în beneficiul SA „Sticlămont” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei cu micșorarea acestei sume pînă la 5000 lei. În rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută, precum și încheierea Judecătoriei Rezina din 03.05.2016. S-a încasat de la SC „Inamstro” SRL în beneficiul SA „Sticlămont” cheltuieli de asistență juridică în instanța de apel în mărime de 2 000 lei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe precum că penalitatea în speța dedusă judecării este calculată din valoarea datoriei restante de 210 744,48 lei pentru 149 de zile, care constituie 31 400,93 lei și deci conform prevederilor contractului din 02.07.2015 cu nr. 164 urmează a fi încasată de SC „Inamstro” SRL în folosul SA „Sticlămont”, în conformitate cu prevederile art.619 alin.(l) Cod Civil, care stipulează că obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzi pe perioada întârzierii. Dobînda de întârziere reprezintă 5 % peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

La fel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat a stabilit că dobînda de întârziere în sumă de 25878,18 lei urmează de încasat de la SC „Inamstro” SRL în folosul SA „Sticlămont”, iar argumentele reprezentantului apelantei, precum că datoria SC „Inamstro” SRL față de SA „Sticlămont” este stinsă și că creditorul care și-a primit executarea obligației nu mai poate cere plata penalităților stabilite pentru cazurile de neexecutare a obligației, dreptul de a pretinde plata penalităților doar dacă și-a rezervat acest drept la primirea executării, nu poate fi reținută, dat fiind faptul că poartă un caracter declarativ și este lipsită de suport faptic și juridic.

La fel, din considerentul că acțiunea a fost admisă parțial, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de încasarea de la SC „Inamstro” SRL a cheltuielilor pentru taxa de stat achitate de către reclamanta SA „Sticlămont” la depunerea acțiunii și anume în sumă de 8041 lei, conform ordinului de plată nr. 1001 din 17.02.2016.

În favoarea micșorării cheltuielilor pentru asistență juridică încasate de prima instanță în mărime de 10 000 lei, instanța de apel a menționat că prin prisma realității, necesității și rezonabilității plății solicitate, această sumă este exagerată în raport cu complexitatea cauzei și aportului avocatului în prestarea serviciilor de

asistență juridică. Or, avocatul a efectuat consultații juridice reclamantei, a întocmit cererea de chemare în judecată, a participat doar în ședința de judecată din 03.05.2016, însuși litigiul fiind examinat din două ședințe judecată, durata integrală a procedurii de examinare fiind de la 25.02.2016 pînă la 03.05.2016, adică aproximativ 3 luni de zile.

La data de 21 noiembrie 2016 SC „Inamstro” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea hotărîrilor judecătorești în partea ce ține de încasarea de la SC „Inamstro” SRL în beneficiul SA „Sticlămont” a sumei cu titlu de penalitate prin micșorarea sumei încasate de 314000,93 lei pînă la 3140,93lei și în partea încasării taxei de stat prin micșorarea cuantumului de la 8041 lei pînă la 435 lei.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul se consideră a fi depus în termen.

Recurentul consideră decizia instanței de apel neîntemeiată și ilegală în partea menținerii capătului de cerere cu privire la încasarea penalității, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural cît și a circumstanțelor real existente pe acest caz.

Susține că suma pretinsă de intimat cu titlu de penalitate nu poate fi calificată ca atare, deoarece penalitatea presupune o evaluare prealabilă a eventualelor prejudicii cauzate ca urmare a refuzului de executare a obligațiilor de plată, iar în speță de către intimat nu au fost demonstrat faptul refuzului recurentului de a plăti prețul mărfii și nici nu au fost cauzate careva prejudicii intimatului.

Recurentul solicită aplicarea prevederilor art. 630 Cod Civil, deoarece consideră că, încasarea sumei de 31400,93 lei cu titlu de penalitate este exagerată în raport cu prejudicial cauzat prin neexecutarea obligației de bază. Or, suma penalităților încasată de prima instanță și menținută de instanța de apel este exagerată și disproporțional de mare în raport cu faptul că, datoria de bază a fost achitată benevol de către recurent. Mai mult ca atît, intimatul suplimentar a solicitat și încasarea dobînzii de întîrziere în sumă de 25 878,18 lei

Invocă că la aprecierea disproporționalității clauzei penale, instanța de judecată va porni în fiecare caz concret de la astfel de împrejurări precum: durata neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligației, procentul excesiv de înalt al clauzei penale, depășirea substanțială a posibilelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligațiilor, refuzul de a executa obligația, dar și vinovăția debitorului, etc.

Determinant pentru aprecierea disproporționalității, conform normei ce reglementează instituția micșorării clauzei penale, constituie faptul că intimatului nu i s-a cauzat nici un prejudiciu material prin executare neesențială a obligațiilor din contract, or, acesta din urmă, adică intimatul nu a probat un atare prejudiciu.

În acest sens menționează că debitorul - recurentul SC „Inamstro” SRL s-a aflat în întârziere o perioadă scurtă de timp (din 20 septembrie 2015 pînă la 15 februarie 2016), SA „Sticlămont” adresându-se cu prezenta acțiune în judecată la 22 februarie 2016 și imediat după adresare în instanța de judecată datoria a fost stinsă integral (23 martie 2016), ceea ce denotă buna-credință a recurentului.

În circumstanțele relevate, recurentul SC „Inamstro” SRL consideră că cuantumul penalității necesită a fi micșorat în temeiul prevederilor art. 630 alin.(1) din Codul Civil pînă la suma de 3140 lei, adică cu achitarea penalității în mărime de 0,01% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere, ținînd cont de durata mică a neexecutării obligației de bază, de procentul excesiv de înalt al clauzei penale prevăzute în contract și de proporționalitatea dintre clauza penală și datoria stinsă.

Examinînd temeiurile recursului declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea Comercială „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru